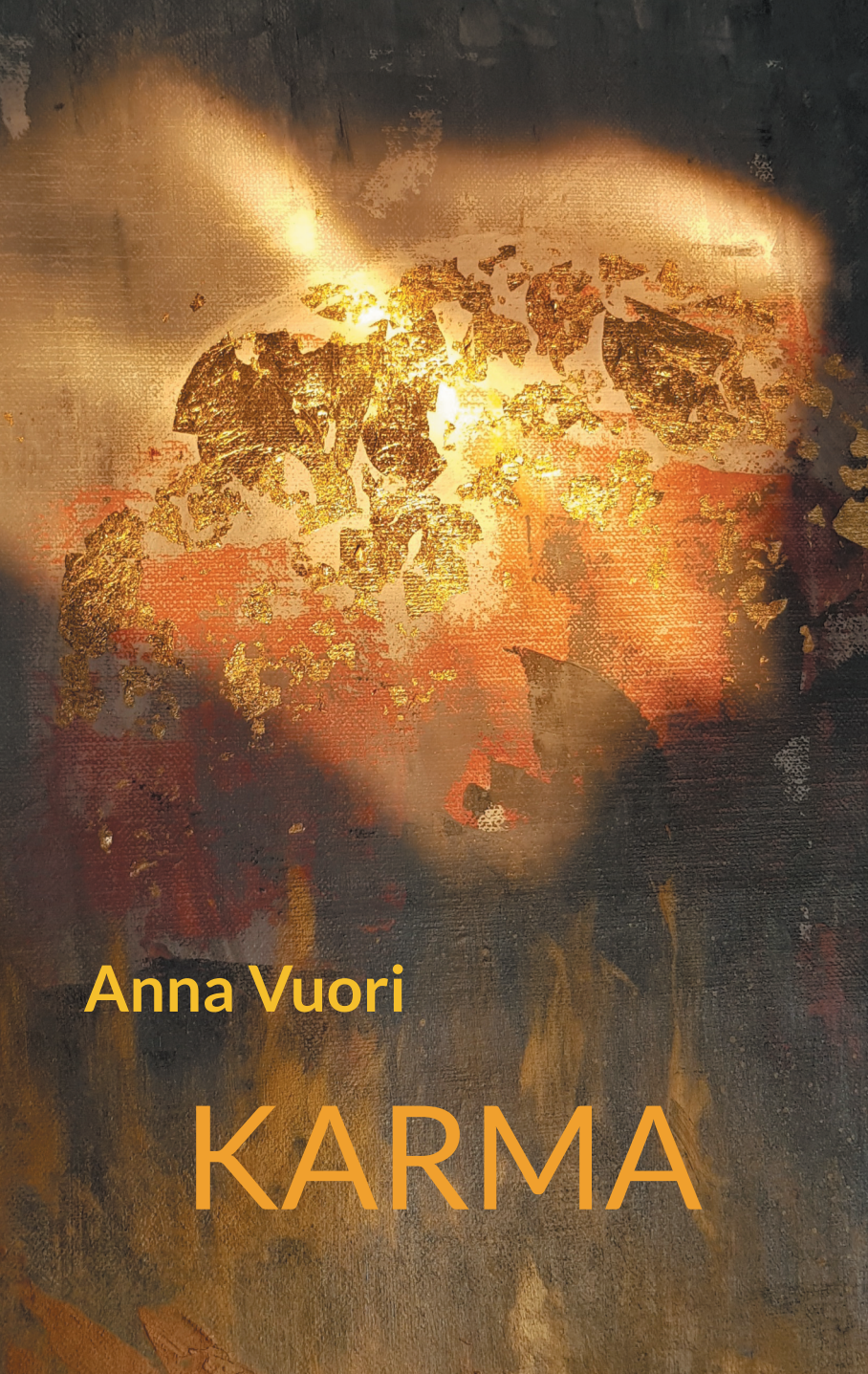

Anna Vuori

KARMA

KARMA

Anna Vuori

KARMA

© 2021 Anna Vuori

Kansikuva: Marileea Järnefelt

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki,
Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt,
Saksa

ISBN: 978-952-80-5040-7

Jokaisen elävän olennon nykyinen olotila on suoraa seurausta menneisyydessä tehdyistä teoista.

Karma/Wikipedia

Makasin selälläni pimeässä. Hengitykseni tuntui kuumana kasvoillani. Räpyttelin silmiäni ja yritin kohdistaa katseen eteeni, mutta ympärilläni oli säkkipimeää. Keuhkojani poltti, ja haukkasin ilmaa sisääni. Raskas ilma tuoksui voimakkaasti kostealle puulle. Pidätin hengitystäni kuullakseni ääniä, jotka kertoisivat missä olin, mutta aistin vain syvän hiljaisuuden. Sitten yhtäkkiä, suoraan yläpuoleltani kuului äänekestä ropinaa – kuin rakeita olisi sataanut huopakatolle. Hätkähdin ja tuijotin jännittyneenä ylös pimeään. Ropina kuului saman tien uudestaan, ja ymmärsin jotakin putoavan päälleni. Yritin vaistomaisesti suojata kasvoja käsilläni, mutta ne olivat osittain allani. Kampesin ylävartaloani koholle, ja löin otsani johonkin kovaan. Sydän hakaten väänsin kädet väkisin sivuiltani ja nostin niitä hitaasti kämmenet edellä ylöspäin. Ne osuivat saman tien karheaan pintaan. Sivelin pintaa varovasti, ja tunnistin sen laudoitukseksi. Ropina kuului taas, mutta vaimeampana. Sydämeni takoi rajusti aavistaessani mihin olin joutunut. Kamppailin pitääkseni paniikin loitolla, mutta totuus puski läpi voimalla, joka sai koko ruumiini sävähtämään. Lämmin virtsa valui alleni. Aloin kaapia yläpuolellani olevaa puupintaa, enkä lopettanut, vaikka tikut kaivautuivat syvälle kämmeniini. Vedin keuhkot

täyteen paksua ilmaa, ja huusin kauhusta sysimusta syvyteen.

Heräsin rajusti säpsähtäen. Olin hiestä märkä, ja sydän hakkasi rinnassani. Makasin huohottaen paikallani ja yritin ymmärtää, että olin kotona omassa sängyssäni. Olin nähnyt painajaista, mutta olin nyt hereillä. Liikahdin ja tunsin nahkeat lakanat allani. Hetken luulin, että olin laskenut alleni, mutta huomasi sitten, että minulla oli kova tarve päästä vessaan.

Nousin ylös tutisevin jaloin, ja haparoin hämärässä huoneessa kohti wc:tä. Kopeloin oven auki ja tunnustelin katkaisijaa. Sähkövalon kirkkaus häikäisi, ja painoin kädet silmilleni. Tuntui, kuin ne olisivat olleet täynnä hiekkaa. Totuttuani valoon katsoin itseäni peilistä. Näytin kalpealta, ja palmikolta karanneet hiukset olivat liimaantuneet poskilleni. Pyyhin ne sivuun kasvoiltani ja väänsin hanan auki. Sivelin otsaa ja silmiä viileällä vedellä, kunnes tunsin rauhoittuvani. Otin pyyhkeen koukusta ja upotin kasvoni siihen. Pyyhe tuoksui apilankukilta. Huuhteluaineen tuoma raikkaus tuntui lohdulliselta. Hengitin apilaniityn tuoksua syvään ennen kuin ripustin pyyhkeen takaisin.

Katsoin uudelleen kasvojani peilistä varmistaakseni, että olin edelleen siinä. Olin vasta täyttämässä neljäkymmentä, mutta vuodet Oriniemen kaupungin poliisissa rikostutkijana olivat uurtaneet juonteita otsaan ja suupieliin ja jättäneet silmänaluset

tummiksi. Erityisesti pari viimeistä vuotta rikostutkinnassa olivat olleet uuvuttavia. En enää edes muistanut, millaista elämä oli, kun ajatukset eivät askaroineet taukoamatta keskeneräisten tapausten ympärillä.

Ja nyt myös painajaiset olivat palanneet. Huokausten laskin wc-istuimen kannen ja istuin alas.

Olin nähnyt samaa elävältä hautaamisunta niin kauan kuin muistin, jo varhaisnuoruudessani. Äitini epäili sen johtuvan lapsuuteni leikeissä tapahtuneesta haaverista. Ollessani viisivuotias olimme pikkuveljeni kanssa leikkineet sisällä piilosta. Olin mennyt piiloon vanhaan piironkiin, jonka kansi oli paukahtanut kiinni eikä veli ollut jaksanut nostaa sitä ylös. Äiti oli kuullut ulos puutarhaan veljeni huudot ja tullut auttamaan. Veli oli ulissut ja polkenut kauhuissaan paikallaan arkun vieressä, mutta minä olin ollut hiljaa. En ollut sanonut mitään koko iltana. Äiti oli epäillyt sitä lieväksi shokiksi, ja antanut minun nukkua heidän vuoteensa jalkopäässä seuraavan yön.

Painajaiset palasivat aina, kun olin stressaantunut tai tunsin jääneeni jumiin omassa elämässäni. Nyt ne olivat alkaneet melkein heti sen jälkeen, kun olin saanut tutkittavakseni vanhan, vuoden 1969 loppupuolella tapahtuneen katoamistapauksen. Tutustuttuani arkistoista kaivettuihin materiaaleihin olivat tapahtumat alkaneet velloa päässäni eivätkä jättäneet minua rauhaan. Nytkin ne ryömivät

esiin ja alkoivat rullata väsyneessä mielessäni kuin vanha kaitafilmi. Huokaisten nojasin pään käsiini ja suljin silmäni.

Silloisessa Oriniemen kunnassa, Tarvon kylässä, oli lokakuuisena sunnuntaiyönä kadonnut nuori miesopettaja Juhani Salmi. Salmi ei ollut tullut maanantaina kouluun, ja kun hän ei vastannut puhelinsoittoihinkaan, oli rehtori lähtenyt tarkistamaan tilannetta. Ovi oli ollut lukossa, eikä kukaan tullut koputuksista huolimatta avaamaan. Huolestunut rehtori oli kutsunut paikalle talonmiehen, jonka avaimilla oli päästy sisään. Talo oli ollut hiljainen ja moitteettomassa kunnossa, mutta makuuhuoneesta, parivuoteen alta oli löytynyt verijälkiä. Paikalle hälytetty poliisi oli tutkinut makuuhuoneen, ja patjan käännettyään löytänyt patjasta lisää verta. Tutkimuksissa oli selvinnyt, että veriryhmä täsmäsi kadonneen opettajan veriryhmän kanssa.

Opettajan vaimo Bertta oli ollut tapahtumahetkellä äitinsä kotona Helsingissä hoitamassa hänen kissojaan tämän lomamatkan ajan. Bertta oli kanslistina samassa kyläkoulussa, jossa Juhani opetti. He olivat tavanneet siellä, rakastuneet ja menneet pian naimisiin. Juhanin katoamisen jälkeen Bertta oli ollut syvästi järkyttynyt eikä lopulta kyennyt jatkamaan elämäänsä kylässä, jossa kaikki asiat muistuttivat Juhanista ja sen kauhistuttavasta kohtalosta. Tutkinnan loputtua vuodenvaihteessa tulok-

settomana oli Bertta muuttanut Ruotsiin, Södertäljen kaupunkiin äidin puolen sukulaisten luokse. Bertasta tiedettiin hänen myöhemmin kuolleen edelleen Ruotsissa asuessaan.

Mitään Juhanin katoamiseen liittyvää ei koskaan löydetty, eikä kukaan kyläläinenkään muistanut nähneensä tai kuulleen mitään. Ajan kuluessa asia oli unohdettu ja haudattu ratkaisemattomana arkistoihin, mutta nyt yhtäkkiä uusien todisteiden ilmaannuttua se oli jouduttu kaivamaan uudelleen esiin. Kylällä asunut, silloin noin 40-vuotias Kauko Huttunen oli viikko sitten terveyskeskuksen vuodeosastolle jouduttuaan alkanut puhua lähes viidenkymmenen vuoden takaisesta tapahtumasta. Aluksi hoitohenkilökunta piti Kaukon puheita haurimisena, mutta sen kertomukset olivat toistuneet niin samanlaisina, että henkilökunta oli lopulta päättänyt tehdä ilmoituksen poliisille. Mies oli jo melkein 90-vuotias ja huonossa kunnossa, mutta oli kuulemma vaikuttanut harvinaisen terävältä ja määrätietoiselta asioita muistellessaan.

Minun oli määrä mennä huomenna ensimmäistä kertaa jututtamaan Kaukoa vuodeosastolle ja kuulemaan, tiesikö se jotakin sellaista, mistä voisi olla apua tapauksen ratkaisemisessa. Olin käyttänyt koko perjantaipäivän kerratakseni 60-luvun lopun tapahtumia ja kahlannut läpi kuulustelupöytäkirjoja, jotka käsittivät kaikkien niiden kyläläisten

kuulustelut, joilla oli todettu olleen jonkinlaisia yhteyksiä opettajaan. Kukaan kuulluista ei kuitenkaan ollut osannut kertoa mitään, mikä olisi auttanut asian ratkaisemisessa. Mutta nyt yhtäkkiä, 50 vuotta myöhemmin oli ilmaantunut tämä Kauko, joka väitti muistavansa jotakin.

Vilkaisin lavuaarin reunalla olevaa rannekeloani. Se näytti jo puolta neljää, ja pian olisi taas aamu. Nousin ylös, sammutin valot ja haparoin takaisin makuuhuoneeseen eteisen ikkunasta siivilöityvän katuvalon kajossa.

Avasin ikkunan ja vedin sisääni kirpeää yöilmaa. Lokakuinen yö oli pilvinen ja pimeä, ja tuulenpuuskat ravistelivat pihapuita. Ilma tuoksui maatuville lehdille. Suljin ikkunan nopeasti ja vedin verhot eteen. Olin lapsesta asti pitänyt tätä vuodenaikaa vastenmielisenä. Kuvittelin aina, kuinka syksyn kylmä koura tuli ja rusensi alleen menneen kesän viimeiset jäänteet.

Oikaisin rypistyneet lakanat vuoteessani. En jaksanut vaihtaa uusia, vaikka ne olivat edelleen kosteat hiestä.

Laskeuduin selälleni, mutta uupumuksesta huolimatta uni ei ottanut tullakseen. Kuuntelin puiden kahinaa ikkunan takana, ja yritin pitää ajatukseni poissa painajaisunesta, jonka painostava tunnelma viipyili edelleen huoneessa. Karkottaakseni unen pois mielestäni aloin taas miettiä huomista päivää

ja Kaukon tapaamista. Toivoin, että asia tulisi kuitattua nopeasti vanhan miehen sekavuutena. Olin ajatellut pitää pitkästä aikaa kunnollisen joululoman, ja toivoin, ettei sen tielle tulisi esteitä. En ollut vielä varannut mitään, mutta olin jo katsellut vaihtoehtoja. Niitä miettiessäni viimein nukahdin.

Kelloradion ääni tunkeutui tajuntaani, ja olin hetkessä hereillä. Tunsin saman tien olevani jo valmiiksi väsynyt. Painoin radion kiinni ja jäin makamaan vuoteelle. Aistin viimeöisen painajaisen rippeet edelleen huoneessa. Uni jätti minuun aina epämiellyttävän olon, jonka tiesin poistuvan vasta myöhemmin päivällä.

Yritin karistaa tuntemuksen mielestäni nousemalla ylös. Kurkistin verhojen raosta taivaalle. Tuuli oli yön aikana puhaltanut pilvet pois, ja aamu oli alkanut kajastaa pilvettömällä taivaanrannalla.

Kietaistuari aamutakin ylleni hipsin hämäämään keittiöön. Mittasin kahvin keittimeen ja napsautin sen päälle. Kaipasin ihmisääniä ympärilleni ja etsin radiosta sopivaa kanavaa. Tyhjänpäiväinen väittely tuntui tervetulleelta täytteeltä tähän aamuun. Löydettyäni sopivan ohjelman jätin juontajat juttelemaan keittiöni, ja lähdin suihkuun.

Suihkusta palattuani kahvi oli jo valunut, ja keittiössä leijui sen täyteläinen tuoksu. Auringon ensisäteet loivat keittiöön lämmintä valoa. Radiosta pulputti puhetta ja naurua.

”Ehkä tämä päivä tästä lähtee pikkuhiljaa käyntiin”, ajattelin toiveikkaana.

Kaivoin kaapista kupin, hain eteisestä sanomalehden ja otin jääkaapista edellisiltana tekemäni tuorepuuroannoksen. Istahdin pöydän ääreen selaamaan aamun uutisia.

Kahvia juodessani kuulin puhelimeni piippaavan eteisessä. Kävin hakemassa sen ja näppäilin salasanan. Viestikansiossa oli yksi uusi viesti. Arvasin, keneltä se oli, ja tunsin tylpän työtäisyn vatsassani. Napautin viestin auki.

”Huomenta Hani – toivottavasti nukuit hyvin. Olisi ollut niin mukava nukkua yhdessä, mutta... ehkä pian... Hauskaa päivää, soitellaan, M”

En olisi jaksanut vastata heti, mutta tiesin, että viivyttelystä koituisi vain turhaa harmia myöhemmin. Hetken oikeita sanoja mietittyäni näpyttelin:

”Huomenta Kulta! Ihan hyvin nukutti, vaikka mullakin on ikävä. Hyvää työpäivää, soitellaan! L”

Olin seurustellut Markun kanssa nyt kolme kuukautta harkittuani ensin pitkään uuteen suhteeseen ryhtymistä. Edellinen suhteeni oli päättynyt vasta viime keväänä, ja olin koko alkukesän yrittänyt päästä eroon entisestä miesystävästäni Akselistä, joka itsepintaisesti halusi jatkaa kanssani. Olin heti seurustelun alettua huomannut, kuinka omistushaluinen Akseli oli, ja kuinka se odotti, että haluaisin

käpertyä suhteeseemme yhtä antaumuksella. Suhteen edetessä elinpiirini oli alkanut kutistua, kunnes oli lopulta käynyt liian ahtaaksi.

Markku oli tullut kuvioihin sopivalla hetkellä, ja tarjonnut turvallisen ulospääsyn suhteesta. Akselin puhelut olivat lakanneet vasta, kun Markku oli muutaman kerran vastannut puhelimeeni.

Markku oli ollut kaikkea muuta kuin Akseli – kannustava ja hurmaava. Hänen kanssaan oli ilo liikkua ihmisten keskuudessa – hän tuli juttuun kaikkien kanssa ja oli hauskaa seuraa.

Suhteen jatkuttua muutaman kuukauden oli Markussa kuitenkin alkanut ilmetä ikäviä piirteitä. Hän alkoi suhtautua torjuvasti ystäviini ja tunsin, ettei hän enää luottanut minuun. Joskus iltavuoroon ajaessani olin nähnyt hänen seuraavan minua. Toisinaan Markku osasi olla hellä ja huomaavainen, ja häneltä saamani huomio imarteli minua. Hän osasi yllättää minut järjestämällä illallisia hienoihin ravintoloihin ja hankkimalla lippuja elokuviin ja keikoille.

Markun kasvava mustasukkaisuus ja tarve kontrolloida elämääni olivat kuitenkin saaneet minut varpailleni – olinhan juuri rimpuillut ja päässyt eroon omistushaluisesta miehestä. Olin viime aikoina alkanut hahmottaa mallin, joka toistui jokaisessa suhteessani. Taipumukseni ihastua tietyn tyyppisiin miehiin. Kaikkia heitä yhdisti takertumi-

nen ja omistamisenhalu ja siitä seuraava mustasukkaisuus. Synkimpinä hetkinäni olin miettinyt, etten koskaan kykenisi löytämään rinnalleni ihmistä, jonka kanssa voisin rakentaa tasapainoisen, molemminpuoliseen kunnioitukseen perustuvan suhteen. Olin myös alkanut pohtia, mistä taipumukseni löytää omistushaluisia miehiä johtui, ja miksi kerta kerran jälkeen lankeisin samaan ansaan. Kipeintä oli ymmärtää ja tunnustaa itselle, että ongelman alku saattoi löytyä lapsuudestani. Jälkeen päin asioita ajateltuani olin huomannut, että olin kuluttanut koko elämäni etsimällä hyväksyntää ja arvostusta tavalla tai toisella. Lapsuudessani olin hakenut arvonantoa ja kiintymystä minulle merkityksellisimmältä mieheltä – isältäni. Ymmärsin nyt, että olin tärkeimpinä ikävuosinani jäänyt vaille sitä huomiota, jota nyt epätoivoisesti miessuhteistani hain. Lapsuudessani tunsin monesti olevani välttämätön paha, kivi isän kengässä hiertämässä. Yritäessäni lähestyä isääni, kohtasin aina sen silmistä saman katseen, jonka olin tulkinnut ärtymykseksi. Muistan, kuinka kipeää se teki. Tulla torjutuksi. Mikään saavutukseni ei tuntunut merkitsevän isälleni mitään. Vähän vanhempana mietin, oliko isä mahdollisesti toivonut poikalasta, ja ollut siitä syystä välinpitämätön. Olinko jo syntyessäni tuottanut hänelle pettymyksen, jonka yli hän ei koskaan päässyt. Ehkä juuri miesvaltaiselle alalle kouluttautumalla olin halunnut todistaa isälle olevani sen huomion ja

Lotta Kemppainen on nelikymppinen rikostutkija, joka saa selvitettyväkseen lähes viisikymmentä vuotta sitten tapahtuneen katoamistapauksen. Kylällä silloin opettajana toiminut Juhani Salmi katoaa hämärissä olosuhteissa, mutta tapaus haudataan melko nopeasti ratkaisemattomana. Uusien johtolankojen ilmaannuttua vuosikymmeniä myöhemmin opettajan katoaminen otetaan uudelleen tutkittavaksi.

Samanaikaisesti haastavan tutkimuksen kanssa Lotta kamppailee parisuhteessa, joka on jälleen kerran osoittautumassa virheeksi. Suhteessaan mustasukkaisen ja omistushaluisen Markun kanssa Lotta ajautuu jälleen miellyttämään muita muita omien tarpeidensa kustannuksella.

Tutkimuksen edetessä Lotta alkaa tuntea selittämätöntä vetoa tapaukseen, mikä saa hänet suhtautumaan ratkaisun löytymiseen lähes pakkomielteisellä tavalla. Johtolankojen katkeillessa yksi toisensa jälkeen Lotta pelkää menettävänsä otteen paitsi tutkimuksesta niin myös omasta elämästään. Samanaikaisesti Markku saa hyvän syyn tiukentaa otettaan hänestä.

Paineet sekä tutkimuksessa että yksityiselämässä alkavat kasautua sietämättömiksi, ja lopulta Lotta ajautuu pisteeseen, jossa hän joutuu kohtaamaan oman menneisyytensä silmästä silmään. Hämmäntävän totuuden oivaltaminen on avain katoamistapauksen ratkaisuun, mutta mikä tärkeintä, se auttaa Lottaa lopulta vapautumaan karmastaan ja pääsemään eroon häntä vaivanneesta riippuvuudesta ja kasvamaan itsenäiseksi ja omista valinnoistaan varmaksi naiseksi.

